ERW
Ein Rhanbarth ar Waith
Education through Regional Working
www.erw.cymru
www.erw.wales

Cyd-bwyllgor ERW
Dydd Llun 17 Gorffennafd 2017
Y Llwyfan, Heol y Coleg, Caerfyrddin
2.00-3.50pm

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Ellen Ap Gwynn [Cadeirydd]

Y Cynghorydd Emlyn Dole	Cyngor Sir Caerfyrddin
Y Cynghorydd David Simpson	Cyngor Sir Penfro
Y Cynghorydd Rosemarie Harris	Cyngor Sir Powys
Y Cynghorydd Jennifer Raynor	Dinas a Sir Abertawe
Y Cynghorydd Peter Rees	Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot
Y Cynghorydd Myfanwy Alexander	Cyngor Sir Powys
Mr Mark James	Prif Weithredwr Arweiniol ERW
Ms Bronwen Morgan	Cyngor Sir Ceredigion
Mr Ian Westley	Cyngor Sir Penfro
Mr Jeremy Patterson	Cyngor Sir Powys
Mr Aled Evans	Cyfarwyddwr Arweiniol ERW
Ms Betsan O'Connor	Rheolwr Gyfarwyddwr ERW
Mr Jonathan Haswell	Cyngor Sir Penfro (Swyddog A151 ERW)
Ms Elin Prysor	Cyngor Sir Ceredigion (Swyddog Monitro ERW)
Mr Ian Budd	Cyngor Sir Powys
Ms Chris Sivers	Dinas a Sir Abertawe
Ms Jo Hendy	Cyngor Sir Penfro (Pennaeth Archwilio Mewnol ERW)
Mr Ian Eynon	Cyngor Sir Penfro (Dirprwy Swyddog A151 ERW)
Mr Steve Davies	Llywodraeth Cymru
Ms Katie Morgan	ERW
Ms Catherine Gadd	Cyngor Sir Caerfyrddin (Gwasanaethau Democrataidd)

1. **PENODI CADEIRYDD AC IS-GADEIRYDD**

Cytunwyd ar y canlynol:
(i) **Penodi'r Cynghorydd Ellen ap Gwynn yn Gadeirydd;**
(ii) **Penodi'r Cynghorydd Emlyn Dole yn Is-gadeirydd.**

2. **YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB**

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorydd Rob Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot), y Cynghorydd Rob Stewart (Dinas a Sir Abertawe), Mr Steven Phillips (Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot) a Mr Phil Roberts (Dinas a Sir Abertawe).

3. **DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL**

Ni chafwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol. Rhoddwyd ffurflenni i aelodau'r Cyd-bwyllgor er mwyn iddynt ddiweddaru eu buddiannau personol, a gofynnodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW iddynt ddychwelyd y ffurflenni, wedi'u llenwi, i ERW.

CYTUNWYD y byddai aelodau'r Cyd-bwyllgor yn dychwelyd eu Ffurflenni Buddiannau Personol, wedi'u llenwi, i ERW.

4. **COFNODION – 20 CHWEFROR 2017**

CYTUNWYD i lofnodi'n gywir gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Chwefror 2017.

5. **Y GOFRESTR RISGIAU**

Rhoddwyd copi o'r Gofrestr Risgiau i'r Cyd-bwyllgor, a oedd yn tynnu sylw at y prif risgiau yn y meysydd Corfforaethol, Ariannol a Gwella Ysgolion, gan alluogi ERW i leihau'r potensial o risgiau lle bynnag y bo hynny'n bosibl. Nodwyd y byddai'r gofrestr risgiau yn cael ei hailfformatio i'w gwneud yn fwy clir ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol.

Amlygodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW y ddwy risg allweddol a nodwyd yn y Gofrestr Risgiau Ganolog. Yn gyntaf, gallu'r rhanbarth i ymateb i ofynion posibl y Model Cenedlaethol a'r Papur Gwyn diwygiedig – Diwygio Llywodraeth Leol. Yn ail, y llythyrau a ddaeth i law gan Lywodraeth Cymru, a oedd yn amlinellu'r disgwyliadau o ran sut y dylai ERW fod yn defnyddio ei Grant Amddifadedd Disgyblion 2017-2018: Cymorth i blant sy'n derbyn gofal, yn ysbryd y telerau ac amodau, fel y manylir arnynt yn yr adroddiad.

Nodwyd bod y gofrestr risgiau ar gyfer Ceredigion yn eisiau o'r adroddiad. Byddai'r swyddogion yn sicrhau ei bod yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor a'i chynnwys mewn papurau yn y dyfodol.

CYTUNWYD bod y gofrestr risgiau yn cael ei derbyn a'i chymeradwyo.

6. DIWEDDARIAD GAN Y CYFARWYDDWR ARWEINIOL A'R RHEOLWR GYFARWYDDWR

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Arweiniol a Rheolwr Gyfarwyddwr ERW adroddiad ar lafar i'r Cyd-bwyllgor ar weithgareddau. Gofynnodd y Cadeirydd am gael adroddiad ysgrifenedig ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol. Nodwyd bod gwybodaeth fanwl am adborth gan Benaethiaid wedi'i chynnwys mewn adroddiad diweddarach.

Rhoddodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y datblygiadau cenedlaethol i wella sgoriau PISA. Roedd gan bob rhanbarth gynrychiolydd ar grŵp cenedlaethol a oedd yn arwain y gwaith hwn. Nodwyd bod ysgolion yn gwbl ymwybodol o'r adnoddau sydd ar gael iddynt wrth baratoi ar gyfer y profion PISA. Tynnwyd sylw at y ffaith bod yr adnoddau hyn hefyd yn ddefnyddiol o ran paratoi ar gyfer arholiadau TGAU, gan eu bod yn cwmpasu'r un set o sgiliau. Nodwyd bod dau Bennaeth o'r rhanbarth wedi cael eu penodi gan Lywodraeth Cymru i gefnogi'r gwaith hwn. Jackie Parker, Pennaeth Ysgol Crucywel ym Mhowys, i gefnogi pob ysgol yn ERW; a Heather Lewis o Ysgol y Strade, i gefnogi ysgolion cyfrwng Cymraeg yn benodol, ledled Cymru, gan fod y data'n awgrymu y gallai anomaleddau fodoli o ran data PISA ar gyfer ysgolion Cymraeg. Cadarnhawyd bod Prif Weinidog Cymru yn dal yn ymrwymedig i'r targedau ar gyfer PISA.

Darparwyd diweddariad ar y trefniadau ar gyfer drafftio'r Model Cenedlaethol newydd. Eglurwyd y bu oedi o ran y gwaith ar y prosiect hwn oherwydd yr etholiadau a rhwystrau eraill, ac na fyddai'n dechrau tan dymor yr hydref.

Rhoddodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW adborth ar ganlyniadau'r arholiadau TGAU. Nodwyd y disgwylid i'r gofynion newydd ar gyfer y cwricwlwm TGAU arwain at set ddata newydd na fyddai'n debyg i flynyddoedd blaenorol. Newidyn arall a drafodwyd oedd rhoi mynediad cynnar i ddisgyblion i arholiadau. Gofynnodd yr aelodau pam yr oedd hyn yn effeithio ar y canlyniadau, gan na ddylai disgyblion gael mynediad cynnar oni bai eu bod yn barod i sefyll yr arholiadau. Eglurwyd bod llawer mwy o ddisgyblion blwyddyn 10 yn cael mynediad cynnar, a bod hyn yn effeithio ar gyflawniad y cohort. Nodwyd mai'r flaenoriaeth oedd y deilliannau gorau posibl ar gyfer y dysgwyr, ac y gallai mynediad cynnar i arholiad arwain at ddisgyblion yn cael gradd is na phe byddent wedi cwblhau'r cwrs llawn. Yn ogystal, nid oedd y disgyblion hynny a oedd wedi cael gradd C bob amser yn cael eu hailgofrestru ar gyfer yr arholiad er mwyn cael y deilliant gorau posibl. Eglurodd y Cyfarwyddwr Arweiniol fod trafodaethau wedi cael eu cynnal â Chyfarwyddwyr Addysg a sefydliadau Addysg Bellach ynghylch y mater hwn. Mynegwyd pryderon ynghylch Estyn yn gwneud dyfarniadau ar ysgolion yn ystod y cyfnod hwn, heb lwyr ystyried y newidiadau i'r safonau. Nodwyd nad oedd sgwrs ffurfiol wedi cael ei chynnal, ond bod Estyn yn ymwybodol o'r anghysondeb hwn. Cytunwyd y byddai adroddiad ar fynediad cynnar, yn cynnwys data rhanbarthol, yn cael ei roi gerbron cyfarfod o'r Pwyllgor yn y dyfodol.

Dywedodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW wrth y Pwyllgor y byddai'r Hunanasesiad wedi ei gwblhau erbyn diwedd y mis. Roedd yr adroddiad yn broses flynyddol a

oedd yn dwyn ynghyd brif ganfyddiadau nifer o ffynonellau o ran gweithgareddau gwerthuso a sicrhau ansawdd yn ystod y flwyddyn. Nodwyd y byddai'r prif themâu yn cynnwys:

- Yr amrywiad yng ngwaith yr Ymgynghorwyr Her o un Awdurdod Lleol i'r llall.
- Y gwahaniaethu rhwng Awdurdodau Lleol o ran y ffordd yr oeddent yn darparu agweddau ar gefnogaeth i ysgolion.
- Gwaith Tîm Canolog ERW, o ran blaenoriaethau cenedlaethol allweddol, yn cae ei ddatblygu gan Staff yr Awdurdod Lleol; roedd hyn yn effeithio ar werth am arian.

Nodwyd bod ERW wedi trefnu cyfarfodydd briffio ag Aelodau o'r chwe Awdurdod Lleol, i roi diweddariad ar waith y consortiwm, a fyddai'n arbennig o fanteisiol i aelodau newydd. Nodwyd bod cyfathrebu da ledled y rhanbarth yn ffactor allweddol er mwyn i ERW weithio'r effeithlon.

Nodwyd bod y cydweithredu rhanbarthol â rhanbarthau eraill yn faes cryfder. Cafodd dau ddarn allweddol o waith eu hamlygu'n benodol, sef yr Academi Arweinyddiaeth ac ymgyrch i leihau llwyth gwaith athrawon. Eglurodd y Cyfarwyddwr Arweiniol fod arweinyddiaeth a datblygiad proffesiynol yn y rhanbarth yn cael sylw, a bod yr Academi Arweinyddiaeth yn rhaglen genedlaethol i sicrhau bod cymorth cydlynol a chyson ar gael ledled y pedwar rhanbarth. Mynegwyd pryderon gan yr Aelodau ynghylch y gwahaniaethau yn ansawdd y cymorth a ddarperid, ac o ran atal dyblygu. Esboniwyd y byddai'r Academi Arweinyddiaeth yn darparu mwy o gysondeb i gefnogi arweinyddiaeth ar amrywiaeth o lefelau, ac y byddai wedi'i thrwyddedu i sicrhau'r safon gywir. Eglurwyd mai'r amserlen ar gyfer datblygu'r gwaith hwn fyddai sicrhau bod cynnig cyffredin o ran agweddau ar arweinyddiaeth ar gael ym mhob rhanbarth erbyn mis Medi 2017, a bod rhaglen lawn ar waith erbyn mis Medi 2018.

Nodwyd y byddai Estyn yn arolygu ERW yn ystod yr wythnos yn dechrau 13 Tachwedd 2017. Byddai gwybodaeth ar gael i'r Aelodau yn ystod yr wythnos yn dechrau 18 Medi 2017.

CYTUNWYD ar y canlynol:

(i) bod yr adroddiad wedi dod i law ac wedi cael ei dderbyn;

(ii) y byddai adroddiad ar Fynediad Cynnar a Pherfformiad Cyfnod Allweddol 4, yn cynnwys data rhanbarthol, yn cael ei gyflwyno i gyfarfod o'r Cyd-bwyllgor yn y dyfodol.

7. LLYTHYR GAN Y PWYLLGOR CRAFFU

Dywedwyd wrth y Cyd-bwyllgor fod Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion pwyllgorau craffu pob un o'r chwe Awdurdod Lleol wedi cynnal eu cyfarfod chwemisol yng Ngheredigion, a hynny ar 27 Chwefror 2017. Daeth y casgliadau a'r argymhellion o'r cyfarfod i law y Pwyllgor.

Roedd y pynciau a drafodwyd yn ystod y cyfarfod yn cynnwys Rheoli Perfformiad, Categoreiddio Ysgolion, Arolygiad Estyn o ERW, yr ymgyrch i recriwtio athrawon, Addysg Ddewisol yn y Cartref a Llywodraethiant Ysgolion. Nodwyd y byddai'r grŵp yn croesawu ymateb i unrhyw un o'r pwyntiau a godwyd. Yn benodol, roeddent wedi amlygu y byddent yn falch o gael ymateb gan y Cyd-bwyllgor ynghylch pam

nad oedd gan rai Awdurdodau Lleol y cwota llawn cytunedig o Ymgynghorwyr Her, a pha gamau oedd yn cael eu cymryd i fynd i'r afael â hyn.

Gofynnodd Aelodau'r Cyd-bwyllgor am i adroddiad ar y cwota o Ymgynghorwyr Her gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor, cyn ymateb i'r ymholiad penodol hwnnw.

CYTUNWYD ar y canlynol:

7.1 bod yr adroddiad yn cael ei dderbyn;

7.2 y byddai adroddiad ar y cwota o Ymgynghorwyr Her yn cael ei gyflwyno i'r cyfarfod nesaf o'r Cyd-bwyllgor;

7.3 bod ymateb yn cael ei ddrafftio i'r pwyntiau a godwyd gan y Grŵp.

8. DATGANIAD O GYFRIFON ERW AR GYFER 2016-17

Eglurodd Swyddog Adran 151 ERW nad oedd Swyddfa Archwilio Cymru eto wedi llunio'r Archwiliad o'r Adroddiad ar y Datganiadau Ariannol (ISA 260), ac felly bod yn rhaid tynnu'r adroddiad yn ôl o'r cyfarfod. Nodwyd y byddai angen llofnodi'r Datganiad o Gyfrifon erbyn 30 Medi 2017, a gofynnwyd am gael cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor yn ystod mis Medi, i ystyried yr adroddiad hwn.

Cytunwyd ar y canlynol:

8.1 bod yr adroddiad yn cael ei dynnu'n ôl o gyfarfod y diwrnod hwnnw;

8.2 bod cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor yn cael ei drefnu ar gyfer mis Medi 2017.

9. DIWEDDARIAD ARIANNOL ERW – CHWARTER 1 2017-18

Cafodd y Pwyllgor wybod am y sefyllfa ariannol ddiweddaraf ar gyfer blwyddyn 2017-18. Roedd yr adroddiad yn manylu ar y cyllidebau dangosol drafft ar gyfer blynyddoedd ariannol 2018-19 a 2019-20, y cronfeydd wrth gefn a oedd ar gael i ranbarth ERW yn ystod y tair blynedd nesaf, lefel ddisgwyliedig cyllid grant Llywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2017-18, a gwybodaeth am nifer, rolau a chost y staff ar secondiad o'r ysgolion a'r Awdurdodau Lleol cyfansoddol. Nodwyd bod nifer y secondiadau yn risg i'r gwaith o drefnu'r tîm canolog rhanbarthol yn effeithiol.

Eglurwyd bod newidiadau wedi cael eu gwneud i'r Cytundebau Lefel Gwasanaeth, er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu gwir gost ERW, a bod costau bellach yn cael eu hadennill yn llawn. Nodwyd bod rolau'r swyddogion arweiniol yn dal i gael eu darparu'n rhad ac am ddim gan y rhanbarthau.

Nodwyd bod yr oedi o ran cadarnhau a thalu grantiau yn risg i'r rhanbarth. Eglurodd y Swyddog Adran 151 bod yna randaliadau terfynol sylweddol o grantiau Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-17 nad oeddent wedi dod i law o hyd. Roedd hyn yn rhoi pwysau ariannol ychwanegol ar y bancer arweiniol ar gyfer y rhanbarth, a hynny ar adeg pan oedd Awdurdodau Lleol o dan bwysau ariannol cynyddol. Nodwyd y byddai arian ERW wedi darfod pe byddai ganddo ei gyfrif banc ei hun. Eglurwyd bod Adran Addysg Llywodraeth Cymru wedi bod yn destun ailstrwythuro sylweddol, a bod hyn yn cynnwys cyllido. Dylai newidiadau o'r fath wella'r sefyllfa o ran talu grantiau mewn pryd, a byddai'r Pwyllgor yn gallu barnu'r flwyddyn ganlynol a fyddai gwelliannau wedi cael eu gwneud.

Nodwyd bod blaengynllunio yn anodd heb syniad bras o ddyraniad arian y grantiau dros gyfnod hirach. Nodwyd bod Gweinidogion Cymru yn ymwybodol o'r pryderon hyn, a'u bod yn ymchwilio i sut i fynd i'r afael â nhw.

Eglurodd y Swyddog Adran 151 y sefyllfa o ran cronfeydd wrth gefn, ac y byddai'r gyllideb ddisgwyliedig ar gyfer y tair blynedd nesaf yn arwain at wagio'r cronfeydd wrth gefn. Cytunodd y Pwyllgor i adolygiad ariannol gael ei gynnal.

CYTUNWYD ar y canlynol:

9.1 bod yr adroddiad yn cael ei dderbyn, a bod diweddariad ariannol ERW ar gyfer Chwarter 1 2017-18 yn cael ei nodi;

9.2 bod y newidiadau i Gyllideb Refeniw Tîm Canolog ERW a chronfeydd wrth gefn ar gyfer 2017-18 a'r blynyddoedd i ddod, yn cael eu cymeradwyo;

9.3 bod swm sylweddol yr incwm grant a oedd yn ddyledus i'r rhanbarth yn ystod y flwyddyn ariannol honno yn cael ei nodi, ond mynegwyd pryder bod llythyrau cynnig terfynol yn dal heb ddod i law;

9.4 bod y risg sylweddol i'r rhanbarth, yn wyneb yr ansicrwydd a oedd yn parhau ynghylch cymeradwyo sawl ffrwd cyllid grant, yn cael ei nodi;

9.5 bod y risg sylweddol i'r rhanbarth, yn wyneb swm y cyllid craidd y mae'n ei gael, ynghyd â'r effaith ar gronfeydd wrth gefn y rhanbarth yn y tymor canolig, yn cael ei nodi;

9.6 bod adolygiad ariannol llawn yn cael ei gynnal o'r grantiau a'r cyllid craidd.

10. BARN SICRWYDD BLYNYDDOL PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL CONSORTIWM ERW ar gyfer 2016-17

Cafodd y Cyd-bwyllgor Farn Sicrwydd Blynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2016-17 o ran effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, rheolaeth fewnol, rheoli risgiau a rheolaeth ariannol ERW. Nodwyd bod y Cynllun Archwilio Mewnol ar gyfer 2016-17 wedi cael ei gyflwyno yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni gan y Pwyllgor. Roedd y rhaglen sicrhau ansawdd a gwella yn cadarnhau cydymffurfiaeth â gofynion gorfodol. Rhoddwyd sicrwydd sylweddol o ran digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau sydd ar waith. Nodwyd bod yna gyfleoedd ar gyfer gwella a oedd yn cael eu disgrifio'n fwy manwl yn yr Adroddiad Archwilio Mewnol.

CYTUNWYD bod Barn Sicrwydd Blynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2016-17 yn cael ei nodi.

11. DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CONSORTIWM ERW ar gyfer 2016-17

Eglurodd y swyddogion fod cysylltiad rhwng yr adroddiad a'r Cod Llywodraethu Corfforaethol Rhanbarthol diwygiedig a, chan fod angen gwneud mwy o waith ar y Cod, gofynnwyd am gael tynnu'r eitem hon yn ôl o'r cyfarfod. Cytunwyd y byddai'r adroddiad yn cael ei gyflwyno yn y cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor ym mis Medi 2017.

Cytunwyd bod yr adroddiad yn cael ei dynnu'n ôl o'r cyfarfod a'i gyflwyno yn y cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor.

12. ADRODDIAD ARCHWILIO MEWNOL CONSORTIWM ERW 2016-17

Ystyriodd y Cyd-bwyllgor Adroddiad Archwilio Mewnol Consortiwm ERW ar gyfer 2016-17, a oedd yn rhoi sicrwydd o ran effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu, rheolaeth fewnol, rheoli risgiau a rheolaeth ariannol. Dywedodd y Pennaeth Archwilio Mewnol wrth y Pwyllgor ei bod yn bosibl rhoi sicrwydd sylweddol o ran digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau a oedd ar waith. Fodd bynnag, roedd yna sawl cyfle i wella digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau a oedd yn bodoli. Nodwyd bod cynllun gweithredu wedi cael ei lunio i fynd i'r afael â'r meysydd i'w gwella a nodwyd yn yr adolygiad.

O ran cymorth i ysgolion, eglurwyd nad oedd y cymorth a ddarperid bob amser yn unol â'r gwelliannau a nodwyd, ac nad oeddid bob amser yn cyrraedd y targedau. Nodwyd bod y Pwyllgor eisoes wedi gofyn am wybodaeth am leoli Ymgynghorwyr Her, a chytunwyd i'r adroddiad gael ei estyn i gynnwys ansawdd a pherfformiad yr Ymgynghorwyr. Eglurodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW y byddai'n adrodd yn ôl gyda'r wybodaeth a oedd ar gael am berfformiad yr Ymgynghorwyr Her a'r safonau a ddisgwylid. Nodwyd y gallai rhanbarthau eraill symud ymlaen yn gynt â'r gwaith hwn gan mai'r consortia oedd rheolwyr llinell uniongyrchol yr Ymgynghorwyr Her; nid oedd hyn yn wir yn achos ERW.

Nodwyd yn yr adroddiad nad oedd y cymorth rhwng ysgolion yn cael ei ddatblygu'n gyson. Tynnwyd sylw at y ffaith bod rhannu arfer da rhwng ysgolion yn ddefnyddiol iawn, a darparwyd sawl enghraifft o hyn. Eglurwyd bod adborth hefyd yn cael ei roi i'r ysgolion hynny a oedd yn rhannu arfer da.

CYTUNWYD ar y canlynol:

12.1 bod Adroddiad Archwilio Mewnol ERW ar gyfer 2016-17 yn cael ei nodi;

12.2 bod yr adroddiad ar y cwota o Ymgynghorwyr Her yn cael ei estyn i gynnwys ansawdd, perfformiad a lleoliad yr ymgynghorwyr a'r staff cymorth, ynghyd ag argymhellion o ran sut i ymateb i'r risgiau a nodwyd yn yr Adroddiad Archwilio Mewnol.

13. Y COD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL RHANBARTHOL

Nodwyd bod angen gwneud mwy o waith ar y Cod Llywodraethu Corfforaethol Rhanbarthol, a gofynnwyd am i'r adroddiad gael ei dynnu'n ôl o'r cyfarfod. Cytunwyd y byddai'n cael ei gyflwyno i'r cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor a oedd yn cael ei drefnu ar gyfer mis Medi 2017.

Cytunwyd bod yr adroddiad yn cael ei dynnu'n ôl a'i gyflwyno i'r cyfarfod ychwanegol o'r Cyd-bwyllgor.

14. GWERTH AM ARIAN

Cafodd y Cyd-bwyllgor adroddiad diweddaru ar y rhaglen waith drefnedig o ran adolygiadau gwerth am arian ar gyfer 2017-18. Amlinellodd y swyddogion fod y fframwaith yr oedd y Pwyllgor wedi cytuno arno'n flaenorol yn cynnwys saith agwedd allweddol, a bod yr adroddiad yn cynnwys diweddariad o'r cynnydd ar ddau linyn penodol, sef cymharu â rhanbarthau eraill a defnydd cynyddol o weithio digidol.

Eglurwyd bod sawl gweithgor gwahanol wedi cael eu sefydlu, a'u bod yn gweithio ar lefel gydweithredol ryngranbarthol i gymharu strategaethau, i ddysgu oddi wrth ei gilydd, ac i gynhyrchu deilliannau cadarnhaol yn y rhanbarth. Er enghraifft, roedd y grŵp cyllid wedi cwrdd i drafod strwythurau, adnoddau, modelau ariannu ac arfer gorau. Roedd rhannu arfer gorau a ffurfio fframwaith cyffredin wedi sicrhau bod y consortia yn gallu cynnal agwedd effeithiol at newid gan, ar yr un pryd, leihau defnydd unigolion o adnoddau a chyfyngu ar ddyblygu. Roedd Rheolwr Prosiectau Consortia wedi cael ei benodi, ac roedd hyn eto yn gwella gallu ERW i gymharu â rhanbarthau eraill ac i weithio'n gydweithredol. Nodwyd bod lefel uwch o gysondeb wedi bod yn amlwg wrth ddelio â Llywodraeth Cymru, a'r nod oedd parhau i sicrhau cyfarfodydd rheolaidd rhwng y grŵp a chynrychiolwyr Llywodraeth Cymru. Mynegwyd peth pryder y byddai hyn yn annog Llywodraeth Cymru i ystyried y grŵp yn sefydliad cenedlaethol. Eglurwyd bod y grŵp yn deall ei rôl o ran gweithio ar y cyd, a bod llinynnau rhanbarthol clir yn bodoli. Nodwyd pwysigrwydd cydnabod beth oedd yn gweithio'n effeithiol.

Tynnwyd sylw at y ffaith y bu cynnydd yn y defnydd o weithio digidol o ran teithio, cynhaliaeth, deunyddiau ysgrifennu a gweinyddiaeth. Rhoddwyd enghreifftiau o effaith gadarnhaol y gwaith hwn, a oedd wedi arwain at fwy o allu a phrosesau integredig.

CYTUNWYD bod y diweddariad ar werth am arian yn cael ei nodi, a bod y rhaglen waith drefnedig ar gyfer gwerth am arian yn cael ei nodi.

15. ADRODDIAD GWERTHUSO Y PENAETHIAID

Ystyriodd y Cyd-bwyllgor adroddiad Gwerthuso y Penaethiaid, a oedd yn dadansoddi cyfweliadau â Phenaethiaid y rhanbarth, yn ogystal â holiaduron ar-lein, ynghylch eu canfyddiad o ERW a'r rôl y mae'n ei chwarae ym mywyd eu hysgol o ddydd i ddydd.

Eglurodd Rheolwr Gyfarwyddwr ERW fod holiadur y Penaethiaid mewn blynyddoedd blaenorol wedi bod yn darparu llun o adborth a oedd yn gwella, ond nad oedd hyn wedi bod yn gyson â thrafodaethau parhaus â Phenaethiaid a rhanddeiliaid eraill. Roedd ERW wedi comisiynu gwerthusiad annibynnol, mwy manwl, i gefnogi canfyddiadau'r holiadur.

Roedd yr adborth o'r gwaith hwn wedi dangos nad oedd meysydd allweddol o waith y rhanbarth yn gwella yn ddigon cyflym.

Roedd y negeseuon allweddol fel a ganlyn:

- Anghysondeb o ran ansawdd y cymorth a'r her gan yr Ymgynghorwyr Her.
- Roedd y trosiant Ymgynghorwyr Her ar gyfer pob ysgol yn rhwystr i ddilyniant.
- Yr anghysondeb mewn canfyddiadau ledled y rhanbarth o ran beth oedd swyddogaethau ERW, ac yn benodol pan fyddai ymgynghorwyr a gyflogid gan yr Awdurdod Lleol yn ymgysylltu ag ysgolion.
- Fel rhanbarth, nid oedd ERW yn symud ar hyd y continwwm gwella ysgolion yn ddigon cyflym. Roedd hyn yn arwain at fwy o angen i rannu arfer da a gwaith ysgol i ysgol.

Nodwyd bod angen mwy o gysondeb o ran cymorth ysgol i ysgol ac o ran meithrin hyder ysgolion mewn gwasanaethau gwella ysgolion.

Eglurwyd bod Tîm Canolog ERW, erbyn mis Medi, wedi paratoi'r gwelliannau canlynol o ran cyfathrebu:

- Gwefan newydd, a ddylai arwain at well cyfathrebu ag ysgolion.
- Gwybodaeth benodol i'w hanfon trwy e-bost at Benaethiaid.
- Byddai gwybodaeth fwy cyffredinol yn cael ei dosbarthu trwy gylchlythyr ERW.
- Byddai gan bob ysgol ddewislen cymorth, roedd dysgu proffesiynol ar gael i sicrhau gwelliant yn y modd yr oedd anghenion yn cael eu bodloni, ac roedd yna well paratoi ar gyfer ymweliadau craidd.

Nododd yr Aelodau y dyfyniadau a'r sylwadau yn yr adroddiad a oedd yn amlygu'r pwysau ar Benaethiaid a'r swm cynyddol o waith papur. Nodwyd bod y pedwar rhanbarth yn cydweithio ar adnodd i Leihau Llwyth Gwaith Athrawon ar gyfer mis Medi.

CYTUNWYD bod Adroddiad Gwerthuso y Penaethiaid yn cael ei dderbyn.

16. Y MODEL CLWSTWR

Daeth adroddiad i law'r Cyd-bwyllgor ar y datblygiadau allweddol angenrheidiol i gyflawni Cynllun Busnes a Strategaeth ERW ac ymateb i flaenoriaethau allweddol y Llywodraeth, yn ogystal â gwella ansawdd yr addysgu a'r dysgu yn y rhanbarth. Roedd yr adroddiad yn rhoi diweddariad ar fecanwaith cyflawni allweddol ar gyfer darparu cymorth i ysgolion a rhwng ysgolion.

Dywedwyd wrth y Pwyllgor y byddai ERW yn ariannu pob clwstwr i gyflogi Arweinydd Dysgu, er mwyn cefnogi pob ysgol i wella ansawdd yr addysgu a'r dysgu, a gwella gallu arweinwyr ledled y clwstwr. Nodwyd bod y gwaith yn adeiladu ar arfer gorau o waith Arweinwyr Dysgu cyfredol mewn ysgolion uwchradd, a gwaith rhanbarthau eraill o ran ariannu cydweithio.

Holodd yr Aelodau am y risgiau a oedd yn gysylltiedig â'r gost gynyddol ar gyfer gwaith clwstwr, ac eglurwyd mai secondiadau mewn blynyddoedd i ddod, ac oedi o ran cadarnhau a thalu grantiau oedd y risgiau. Mynegwyd pryder ynghylch

bodloni gofynion ieithyddol mewn rhai clystyrau, a chadarnhawyd y byddai'r dyraniad sgiliau yn bodloni angen. Yn ogystal, nodwyd bod anghenion pob clwstwr o ran cymorth wedi cael eu mapio yn erbyn anghenion, a bod Pennaeth cyswllt wedi cael ei benodi i gefnogi pob rhwydwaith.

Gofynnwyd a oedd y gallu ar gael i lenwi swyddi'r Arweinwyr Dysgu, gan fod y rhanbarth yn cael trafferth recriwtio Ymgynghorwyr Her. Nodwyd bod athrawon brwdfrydig, hynod fedrus, wedi dangos diddordeb, a'u bod, mae'n debyg, o'r safon gywir ac yn ystyried y newidiadau i'r cwricwlwm yn gyfle da. Nodwyd hefyd mai'r Awdurdod Lleol, ac nid ERW yn ganolog, oedd yn gwneud y gwaith o recriwtio Ymgynghorwyr Her.

CYTUNWYD ar y canlynol:

16.1 bod yr Adroddiad ar y Model Clwstwr yn cael ei dderbyn;

16.2 bod y gwaith o ddatblygu rhwydweithiau Addysgu a Dysgu ledled y rhanbarth yn cael ei gymeradwyo.

__________________________ ____________________

CADEIRYDD **DYDDIAD**